

dawszy 8 tomów „dopełnień”, opracowanych przez A. Jakubowskiego. W Lewentalowskiej Bibliotece Najcenniejszych Utworów Literatury Europejskiej ukazało się wydanie (t. 1-6, 1878-1879), mylnie łączone z P. Chmielowskim. W dobie nowoczesnego edytorstwa zaczęło się od doskonałych wydań dzieł poszczególnych w seriach: Zabytki Piśmiennictwa Polskiego, Pisarze Polscy i Obcy, BN, Wielka Biblioteka. Poza seriami wydał *Myszeidę* W. Bruchnalski (1922, recte 1921). Zespół pod red. T. Mikulskiego wydał *Pisma wybrane* (t. 1-4, Warszawa 1954), w Teatrze Polskiego Oświecenia ukazały się *Komedie* (por. s. 175); *Korespondencję* wydał również zespół pod red. T. Mikulskiego z papierów L. Bernackiego (t. 1-2, 1958). *Pisma poetyckie* — Z. Goliński (t. 1-2, 1976), zawdzięczamy mu edycję podobizn pierwodruków i autografów *Monachomachii* oraz *Bajek i przypowieści* (1977).

Trembeckiego *Pisma wszystkie* wydał Jan Kott (t. 1-2, 1953); wraz z Romanem Kaletą sporządził edycję *Listów* (t. 1-2, 1954). Uzupełnienia przede wszystkim w dodatku do pracy Edmunda Rabowicza *S. Trembecki w świetle nowych źródeł* (1965 s. 463-511). Inni poeci i pisarze doby oświecenia nie mają (poza utworami w seriach) wydań krytycznych. Zasługuje tylko na wymienienie *Korespondencja* Naruszewicza, którą z papierów po L. Bernackim opublikował J. Platt pod red. T. Mikulskiego (1959), i *Korespondencja* F. Karpińskiego w wydaniu T. Mikulskiego (z udziałem Romana Sobola, 1958, *Archiwum Literackie* t. 4).

Znakomicie rozpoczęła się edycja *Dzieł* Brodzińskiego pod red. S. Pigoń. Ukazały się dwie części, najistotniejsze: *Poezje* (oprac. Cz. Zgorzelski, t. 1-2, 1959) i *Pisma estetyczno-krytyczne* (oprac. Z. J. Nowak, t. 1-2, 1964).

Do niedawna nie mieliśmy naukowego wydania dzieł poety największego, dziś mamy dopiero zalążek świetnej, powoli powstającej, edycji. Wydanie *Dzieł* Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza (t. 1-6, 1893-1911) nie zostało ukończone. Wydano całego Mickiewicza-poetę (co prawda połowę *Pana Tadeusza* bez aparatu, którego R. Pilat nie zdołał ukończyć). Sporządzano wydanie we Lwowie bez przebadania paryskich rękopisów poety; były mylne rozstrzygnięcia. Pierwszy sejm odrodzonej Rzeczypospolitej na wniosek posła Anusza podjął uchwałę (18 grudnia 1920), by fundusz specjalny przeznaczyć na wydanie Mickiewicza, które dotarłoby do każdego domu polskiego³². W motywach uchwały przypomniano, że Polska odzyskała niepodległość m. in. także dzięki wielkiej poezji romantycznej z Mickiewiczem na czele. Zawiązał się komitet, na którego czele stanął Artur Górski, autor poematu prozą o poecie, *Monsal-*

³² Tradycja w tym zakresie była. Mickiewicz „zblądził pod strzechy” po r. 1888 w Galicji, gdy tania edycja *Pana Tadeusza* z wstępem W. Bruchnalskiego, przedrukowywana wielokrotnie w ciągu dwudziestu kilku lat, osiągnęła nakład blisko stu osiemdziesięciu tysięcy egzemplarzy. Jeden z tych egzemplarzy jako nagroda pilności dla ucznia szkoły ludowej w Komborni, Stanisława Pigoń, stał się zalążkiem biblioteki chłopca, co zdecydowało o wyborze zamilowań na całe życie.